

HORTEN
KOMMUNE

Handlingsplan for å hindre brann i boliger for sårbare grupper 2024-2028

Figur 1, Bilde av nedbrent bygning - Borre 2017(kilde VIB)

INNHold

1	Målsetning	4
2	Innledning	4
3	Hva er gjort for å hindre brann i Horten kommune?	5
4	Ansvar og roller	6
4.1	Kommunedirektørens delegering av ansvar innen kommunalområdene	6
5	Lowverk og forskrifter	9
5.1	Taushetsplikt og opplysningsplikt	9
5.2	Brann- og eksplosjonsvernloven § 6 Forebyggende sikrings tiltak og vedlikehold	9
5.3	Forskrift om brannforebygging - Kap 4	10
5.3.1	§ 14 Kartlegging av risikoen for brann	10
5.3.2	§ 15 Planlegging av det forebyggende arbeidet	10
5.3.3	§ 16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet	10
5.3.4	§ 17 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg	10
5.3.5	§ 18 Risikobasert tilsyn	10
5.3.6	§ 19 Andre tiltak mot brann	11
5.4	Veileder fra DSB	11
5.5	Internkontrollforskriften	11
5.6	NOU Trygg hjemme	12
6	Tilsynsmyndigheter	12
6.1	Vestfold Interkommunale brannvesen (VIB)	12
6.2	Det lokale elektrisitets tilsyn (DLE)	13
6.3	Miljørettet helsevern	13
6.4	Plan og utbygningstjenester (PUT)	14
7	Tekniske løsninger for brannsikring	14
7.1	Direkte varsling	14
7.2	Brannalarm anlegg og direktevarsling	14
7.3	Komfyrvakt	14
7.3.1	Årsaker til komfyrbrann	14
7.3.2	Komfyrvakt er et krav i nye anlegg	15
7.3.3	Slik virker komfyrvakten	15
7.3.4	Krav til komfyrvakter	15
7.4	Sprinkler-anlegg	15
7.5	Vanntåke anlegg	15
7.6	Trygghets alarm hvor røykmelder er koblet opp mot trygghets alarmer med direkte varsling	16
8	Felles plan for forbedringer	17
9	Kommunale boliger – eid av Horten kommune	19
9.1	Innledning	19
9.2	Forbedringer	19
10	Leieboliger i det private markedet	20
10.1	Innledning	20
10.2	Mulige forbedringer	20
11	Hjemmeboende i egneide boliger	21
11.1	Innledning	21

11.2	Forbedringer	21
12	Kategorisering av kommunale boliger og kommunale leietakere	22
12.1	Kategorisering av boliger	22
12.2	Kategorisering av leietagere	22
12.3	Tildeling av boliger	22

1 Målsetning

- Horten kommune har en 0-visjon for omkomne i boligbrann i Horten kommune. Dette gjelder både i privateide boliger, kommunale boliger og utleie boliger i det private markedet.
- Alle kommunalområder og Vestfold Interkommunale Brannvesen (VIB) skal bidra til at dette oppnås.
- Personell i tjenesteområder og virksomheter, som arbeider med sårbare grupper, skal:
 - Ha tilstrekkelig opplæring i brannvern og forebygging av brann
 - Vite hvordan de kartlegger brannrisikoen
 - I samarbeid med aktuelle tjenesteområder, iverksette brannrisikoreducerende tiltak

2 Innledning

Risikoen for å dø i en brann har aldri vært lavere for folk flest, men dette gjelder ikke enkelte sårbare grupper.

Med sårbare grupper menes personer, som av ulike årsaker har større risiko for å omkomme i, eller bli skadet i en brann. Dette omfatter personer med begrenset evne til å forebygge, oppdage, varsle, evakuere og slokke en brann. Begrepet sårbar er benyttet til fordel for risikoutsatt, da det er knyttet til konsekvensene av hendelsen, mer enn sannsynligheten for at hendelsen kan skje, *Trygg hjemme-analysen* utarbeidet av VIB i 2023. Hovedkategorier av risikofaktorer er:

- Kognitive nedsettelse
- Fysiske nedsettelse/ nedsatt bevegelse
- Atferd som øker risiko

Hvert år opplever samfunnet tap av menneskeliv og tap av materielle verdier i brann. Myndighetene har en målsetting om at antall mennesker som omkommer i brann og antall branner skal reduseres. Med en stadig økende gjennomsnittsalder, økt kulturelt mangfold og en økende folkemengde vil dette være en utfordrende målsetning i årene fremover. Mange branner kan unngås gjennom økt bevissthet, endrede holdninger og endret atferd.

Med økt alder er det en økende risiko for å omkomme i brann. Eldre og personer med nedsatt funksjonsevne og redusert kognitiv funksjon er overrepresentert i dødsbrannstatistikken, da de oftere ikke klarer å redde seg ut av brannrommet. Statistikken viser at rusmiddelbruk og røyking, er en svært farlig faktor, uavhengig av alder.

Beregninger utført av Statistisk sentralbyrå indikerer at de store fødselskullene fra årene etter 2. verdenskrig vil føre til en voldsom vekst i antall eldre de nærmeste tiårene. Det faktum at vi i dag lever lenger vil også bidra til denne økningen. Dette vil gjøre utfordringen enda større når det gjelder å nå målsettingen om redusert antall døde som følge av brann.

Fellestrekk og kjennetegn hos personer som omkommer i boligbranner er:

- Gjennomsnittsalderen er over 67 år
- De fleste bor i egen bolig
- Hovedtyngden mottar tjenester fra kommunen

Informasjon og kommunikasjon til sårbare grupper vil i så måte bli en meget viktig faktor, gjerne i kombinasjon med andre målrettede tiltak som for eksempel trykghetsalarm med røykmelder, komfyrvakt, timer på elektrisk utstyr, vanntåke anlegg, sprinkler anlegg, flammehemmende sengetøy og andre tiltak for å hindre kroppsnære branner.

Hva påvirker brannsikkerheten i en bolig?

- Personen
Risiko for å starte en brann
Evne og mulighet til å håndtere eller evakuere fra en brann
(Som følge av helsesituasjon og risikoforståelse)
- Sosiale omgivelser
Private, slekt og/eller nabo
Offentlige tjenester
- Bygget
Boligens beskaffenhet
Boligens innhold
Boligens brannsikring

Figur 2, Bilde av Munchs hus

Kommunedirektøren har pålagt alle kommunalområder å bidra til å redusere risikoen for brann. Alle kommunalområder skal bidra i arbeidet med å sikre liv og helse i boligsammenheng.

3 Hva er gjort for å hindre brann i Horten kommune i perioden 2019-2024?

- Alle kommunalområder har fått tildelt et samlet ansvar for boligarbeidet i Horten kommune.
- Søkelys på brannvern i alle tjenesteområder.
- Tverrfaglig arbeidsgruppe, bestående av representanter fra kommunalområdene Mestring og helse, Utbygging, Miljø og Teknikk og VIB, har implementert og systematisert anbefalte tiltak fra «Brannløftet».
- I Forebyggende brannvern er følgende rutiner, oppfølging og tiltak etter kartlegging av brannrisiko, branntilløp/hendelser og bekymringsmeldinger etablert:
 - Rutiner for forebyggende brannvern
 - Forebyggende brannvern – kartlegging

- Tiltak etter kartlagt HØY brannrisiko hos tjenestemottakere i Mestring og helse
- Opplysningsplikt/-rett og samhandling ved kartlagt høy brannrisiko
- Prosedyre for oppfølging etter bekymringsmelding fra Mestring og helse
- Prosedyre for oppfølging av beboere etter brannhendelse
- Vestfold Interkommunale brannvesen og kommunen har inngått en samarbeidsavtale om felles brann-forebygging for sårbare grupper, se punkt 4.1.
- Brukere av kommunale helsetjenester blir kartlagt gjennom en egen kartleggingsmodell iht «Brannløftet».
- Lager for og utlevering av materiell til ytterligere brannsikrings-utstyr og -tiltak for sårbare grupper er etablert og prosedyrer er systematisert.
- Av brannsikringstiltak og materiell kan nevnes:
 - Årlig bytte av batteri i røykvarslere og kontroll av slukkeapparat
 - Komfyrvakt settes inn i alle boliger
 - Det er satt inn 103 komfyrvakter i henholdsvis Horten Boligstiftelse (68) og i egne boliger (35)
 - Brannhemmende sengetøy, røykeforkle og bømte for sigarettneiper blir delt ut etter behov
 - Vanntåkeanlegg monteres etter behov
 - Etter kartlegging av brannrisikoen er det satt inn vanntåkeanlegg hos 9 leietakere
- Boligosial handlingsplan ble revidert og rullert i 2023, og blir rullert årlig.
- Leietakere i kommunale boliger blir kartlagt gjennom en egen kartleggingsmodell iht «Brannløftet».
- Brannsikkerhetstiltak i kommunalt eide boliger er systematisert og blir fulgt tett opp.
- Leietagere plasseres i boliger som er tilpasset brukers boevne og fare for å antenne brann.
- Det er etablert ti (10) forsterkede boliger for sårbare grupper. Boligene er tilrettelagt for personer med lav boevne slik at de skal kunne bo i brannsikre boliger, og som bidrar til en tilrettelagt bo trening. Boligene er lagt i randsonen av etablerte boligfelt, hvor det er nærhet til butikk og offentlig kommunikasjon.
- Det er bygd fire småhus for sårbare personer. Boligene er tilrettelagt for personer med redusert boevne slik at de skal kunne bo i brannsikre boliger og det er satt inn vanntåkeanlegg med alarmoverføring til brannvesenet. Boligene bidrar til en tilrettelagt bo trening.
- I vedlikeholds- og internkontrollsystemet PSIAM (elektronisk drifts- og vedlikeholdssystem) for bruk og oppfølging av kommunal eiendom, er rutinene for brannvern i forsterkede boliger og småhus spesielt vektlagt.
- Lagt til rette for tettere samarbeid med VIB og det Lokale El tilsyn (DLE).
- Plan og utbygningstjenester (PUT) og VIB, følger opp innmeldte bekymringsmeldinger, evt gjennomfører tilsyn.
- VIB har i perioden gjennomført tilsyn på samtlige registrerte særskilte brannobjekter (§ 13), som HK eier (42 stk).

4 Ansvar og roller

Alle kommunalområder, samt VIB, skal bidra i sikringen av kommunale boliger og sårbare grupper, for å hindre brann.

4.1 Kommunedirektørens delegering av ansvar innen kommunalområdene

Tabellen under viser Kommunedirektørens delegering av ansvar:

Kommunalområde/Etat	Aktivitet	Hjemmel/Bakgrunn
Organisasjon og samfunnsutvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Arealplaner • Kommuneoverlege 	Plan- og bygningsloven Forskrift om miljørettet helsevern
Utbygging, Miljø og Teknikk	Overordnet koordinering av brannvern i Horten kommune	Brann- og eksplosjonsvernloven
	Ulovlighetoppfølging/tilsyn av boliger i Horten kommune	Plan- og bygningsloven
	Regulering og byggesaksbehandling	Plan- og bygningsloven
	Oppfølging og egenkontroll av kommunalt eide boliger	Plan- og bygningsloven Forebyggende forskriften TEK
	Bygging og kjøp av nye boliger	Vedtak i K-styre
	Kontraktsinngåelse for egneide boliger	Husleieloven
	Delta i felles tildelingsutvalg	Tjenesteproduksjon
Oppvekst	Oppfølging av beboere i kommunale boliger	Tjenesteproduksjon
	Delta i boligsosialt arbeid	Tjenesteproduksjon
	Melde om mangelfull brannsikring, brannvarsling til eier av bolig og VIB iht rutine	Lovverk
	Delta i felles tildelingsutvalg	Tildele boliger til bruker
Mestring og helse	Oppfølging av beboere i kommunale boliger	Tjenesteproduksjon
	Delta i boligsosialt arbeid	Tjenesteproduksjon
	Melde om mangelfull brannsikring, brannvarsling til eier av bolig og VIB iht rutine	Tjenesteproduksjon

Kommunalområde/Etat	Aktivitet	Hjemmel/Bakgrunn
	Lede og gjennomføre tildeling av boliger iht dette dokumentet	Tjenesteproduksjon
	Trygghetsalarm koblet til røykmelder	Sikkerhet
	Kartlegging (Screening)/sjekklister av brukere innføres etter modell fra «Brannløftet»	Tjenesteproduksjon
	Gjennomføre tilsyn i regi av MHV	Forskrift om miljørettet helsevern
NAV	Oppfølging av beboere i kommunale boliger	Tjenesteproduksjon
	Delta i boligsosialt arbeid	Tjenesteproduksjon
	Må melde om mangelfull brannsikring, brannvarsling til eier av bolig og VIB iht rutine	Tjenesteproduksjon
	Kontroll av utleieboliger før støtte eller garanti gis	Utsjekk med byggesak om lovlighet før støtte gis
	Delta i felles tildelingsutvalg	Tjenesteproduksjon
VIB	<p>Kartlegge risiko sammen med kommunen.</p> <p>Tiltak og tilsyn gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av kartlagt risiko</p> <p>Feiing og tilsyn</p> <p>Sørge for oppfølging av «Brannløftet» i Horten kommune</p> <p>Gi oppdatert og målrettet opplæring gjennom undervisning til ansatte i aktuelle kommunalområder, om hvordan forebygge brann hos sårbare grupper</p> <p>Delta på hjemmebesøk på anmodning fra kommunen</p> <p>I samarbeid med kommunen, anbefale målrettede brannforebyggende tiltak for sårbare grupper og personer</p>	<p>Lowverk</p> <p>Lokal forskrift om tilsyn i Horten kommune</p> <p>Samarbeidsavtale om felles brannforebygging for sårbare grupper</p>

Kommunalområde/Etat	Aktivitet	Hjemmel/Bakgrunn
	Behandle bekymringsmeldinger fra kommunens virksomheter Ved behov, delta på tverrfaglige møter for å samordne og utveksle informasjon og kunnskap	
LEDE – Det lokale EI tilsyn (DLE)	Gjennomføre tilsyn av alle boliger avhengig av risiko etter innspill fra HK	Lovverk og tildelingsbrev fra DSB

5 Lovverk og forskrifter

5.1 Taushetsplikt og opplysningsplikt

Taushetsplikt for helsepersonell etter Helsepersonelloven (HPL)

Taushetsplikten for helsepersonell har følgende unntak som må vurderes i forhold til varsling for å redusere brannfare:

Hovedregelen er at helsepersonell skal hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller sykdomsforhold eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell, med mindre den person opplysningene gjelder frivillig gir sitt samtykke (HPL §§ 21 og 22). Det finnes imidlertid noen unntak som må vurderes i hvert individuelle tilfelle:

- Helsepersonell har en opplysningsplikt for på eget initiativ å varsle politi og brannvesen dersom det er nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom (HPL § 31). Blant annet må sannsynligheten for at skaden vil oppstå og skadeomfanget vurderes. Videre om de taushetsbelagte opplysningene er nødvendige for at politi eller brannvesen skal kunne avverge faren. Opplysningene skal begrenses til det som er nødvendig for å avverge faren. Helsepersonellens opplysningsplikt etter HPL er noe videre enn avvergeplikten etter Straffelovens § 196 som er begrenset til en liste av definerte forbrytelser.
- Dersom forholdene ikke er så alvorlige at opplysningsplikten inntreffer, kan det likevel foreligge en rett for helsepersonellet til å utlevere slike opplysninger med samme formål (HPL § 23 pkt. 4).
- Med mindre det foreligge en akutt og overhengende fare, bør helsepersonellet rådføre seg med sin leder og/eller kommuneoverlegen før opplysninger formidles politi eller brannvesen.

5.2 Brann- og eksplosjonsvernloven § 6 Forebyggende sikringstiltak og vedlikehold

- Eier av byggverk, område, transportmiddel, produksjonsutstyr, annen innretning eller produkt plikter å sørge for nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann, eksplosjon eller annen ulykke.
- Eier og bruker av byggverk, område, transportmiddel, produksjonsutstyr, annen innretning eller produkt plikter å holde bygningstekniske løsninger konstruksjoner, sikkerhetsinnretninger og øvrige sikringstiltak til vern mot brann, eksplosjon eller annen ulykke i forsvarlig stand og påse at disse til enhver tid virker etter sin hensikt.

5.3 Forskrift om brannforebygging - Kap 4

Kommunen er ilagt en rekke oppgaver etter flere regelverk som retter seg mot risikoutsatte grupper, og som direkte eller indirekte også skal ivareta brannsikkerheten deres.

Kommunen skal blant annet:

- kartlegge risiko for brann, herunder kartlegge risikoutsatte grupper,
- fastsette satsningsområder for prioritering av ressursbruk,
- planlegge og gjennomføre samarbeid og forebyggende tiltak.

Kommunen skal også sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Ansvarer omfatter også forebygging av skade som følge av brann.

5.3.1 § 14 Kartlegging av risikoen for brann

Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv.

5.3.2 § 15 Planlegging av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal fastsette satsningsområder og planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsningsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes.

5.3.3 § 16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal gjennomføre tiltak i samsvar med planen for det forebyggende arbeidet, og på bakgrunn av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende som gir ny kunnskap om risikoen for brann.

5.3.4 § 17 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.

5.3.5 § 18 Risikobasert tilsyn

Tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av:

- a) risikoen for tap av liv og helse
- b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier
- c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser
- d) risikoen for brudd på forebyggende plikter
- e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak

5.3.6 § 19 Andre tiltak mot brann

Kommunen skal motivere og samarbeide med aktuelle aktører for at de skal bidra til å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av brann.

Kommunen skal fremme brannsikkerhet gjennom kommunale og regionale planleggings- og beslutningsprosesser.

Kommunen skal bidra til å innhente og formidle kunnskap om:

- a) hvordan branner starter og sprer seg
- b) kjennetegn ved personer som omkommer eller blir skadet i branner
- c) kjennetegn ved byggverk og bygningsmiljø som blir involvert i branner
- d) hvilke forebyggende og beredskapsmessige tiltak som påvirker forløpet og utfallet av branner

5.4 Veileder fra DSB

Det er utarbeidet en veileder i samarbeid mellom Direktoratet for Samfunnssikkerhet (DSB) og Helsedirektoratet:

Samarbeid mellom kommunale tjenesteytere om brannsikkerhet for risiko utsatte grupper.

Konklusjonen fra denne veilederen er at kommunale tjenesteytere må samarbeide.

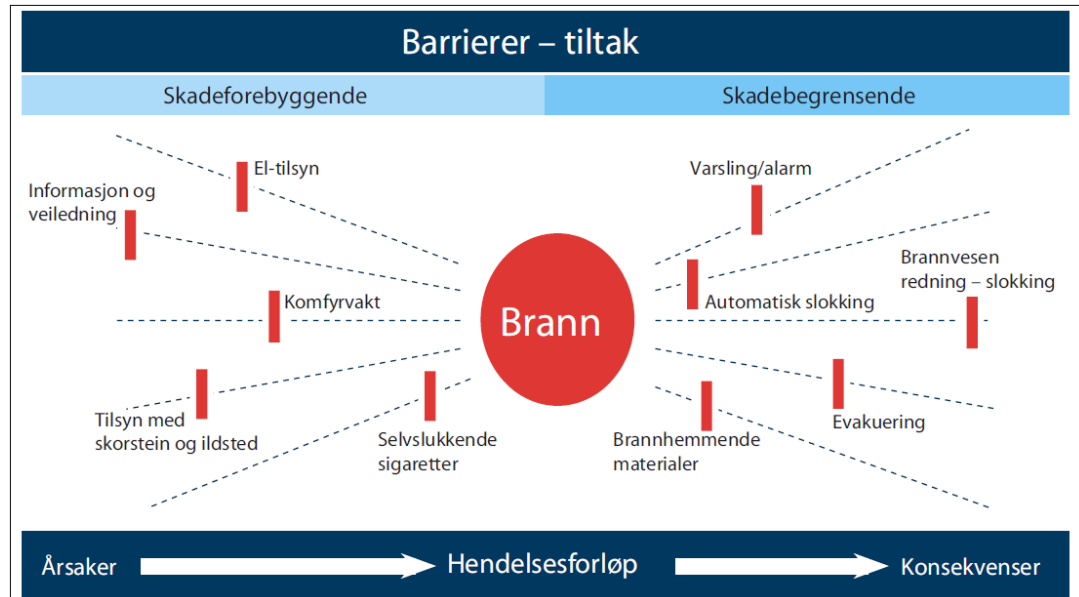
5.5 Internkontrollforskriften

Forskrift om systematisk Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) er særdeles viktig med tanke på brannforebygging. Den omhandler blant annet HMS og virksomhetens ansvar.

Den som leder en virksomhet, har plikt til å sørge for at kravene som regelverket stiller til HMS, blir fulgt systematisk opp. Hensikten med systemet er å sikre at problemer oppdages og tas hånd om i tide. Internkontroll er kvalitetssikring. Oppfølgingen gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter.

5.6 NOU Trygg hjemme

Ved konkrete vurderinger av risiko og risikoreducerende tiltak er det naturlig å ta utgangspunkt i de hendelsene som skal forhindres eller påvirkes. En såkalt bow-tie modell gir en pedagogisk og ofte benyttet framstilling av risikoreducerende barrierer og tiltak, se modell under:

Figur 2.2 Bow-tie diagram

Figur 3, Barrierer og tiltak for å hindre brann (Kilde, NOU Trygg hjemme 2012)

- Også i et maktperspektiv kan dette forstås som legitime inngrep, og eventuell kritikk kan snarere rettes mot at de med ressurser og muligheter (som offentlige myndigheter) **unnlater** å handle i den andres interesse. Sett i forhold til at pasientrettighetslovens anledning til å gripe inn i tilfeller der eventuell skade bare rammer den det gjelder, vil offentlige inngrep framstå som desto mer legitime når hensynet til andres liv og Mestring og helse også er i fare (NOU Trygg hjemme s. 27).
- Utvalget legger til grunn at det på flere områder er varslings- og informasjonsutvekslingsregler/avtaler mellom ulike offentlige virksomheter, og at vesentlige sikkerhetshensyn tilsier at rettslige hindringer for slik varsling bør modereres/fjernes (NOU Trygg hjemme s. 28).
- Utvalget legger til grunn at forebyggende sikkerhet i eget hjem også er et offentlig anliggende, særlig i den grad flere kan rammes (uskyldig tredjepart, egne barn, naboer mv.) og/eller den utsatte selv ikke kan forventes å overskue egen risiko (NOU Trygg hjemme s. 30).

6 Tilsynsmyndigheter

6.1 Vestfold Interkommunale brannvesen IKS (VIB)

VIB er et interkommunalt eid selskap. Selskapet har som formål å ivareta deltakerkommunenes forpliktelser etter Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) datert 14. juni 2002.

VIB vil sammen med øvrige tilsynsaktører, herunder Byggesak i Horten kommune, kartlegge tildelingsboliger hvor det er fare for tap av mange menneskeliv. I forbindelse med tilsyn i disse bygninger vil VIB vektlegge at eier oppgraderer byggverk oppført før 1985 iht. Forskrift om

brannforebygging §8. Det totale sikkerhetsnivået i disse byggverkene skal minst tilsvare det som kommer frem av de samlede kravene gitt i byggeforskrift av 1984.

VIB vil samarbeide med virksomhetene i kommunen om tiltak for sårbare grupper som har særskilt risiko for å omkomme i eller bli skadet i en brann.

VIB skal i samarbeid med Horten kommune plan- og bygningsavdeling arbeide for å stanse bruk av ulovlige boenheter og sikre at eksisterende og nye boenheter er innenfor de krav som settes til brannsikkerhet.

VIB skal sammen med kommunen gi brannverninformasjonen som er målrettet mot sårbare grupper, grupper med dårlig bo- og rømningsevne, personer med rus og/eller psykiatiske utfordringer, eldre, eldre på vei inn i risikogruppen, deres pårørende og andre grupper som er i kontakt med disse.

Feiervesenet skal gi brannverninformasjon spisset mot sårbare grupper i forbindelse med tilsyn av ildsteder.

6.2 Det lokale elektrisitets tilsyn (DLE)

Det lokale eltilsyn (DLE) er pålagt å føre tilsyn med alle boliger i sitt område. Dette for å forebygge brann- og berøringsfare.

I henhold til instruks fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal DLE risikovurdere sine tilsynsobjekter. Som et ledd i dette ønsker DLE å få en gradert oversikt over boliger som det er spesiell grunn til å ha søkelys på, som Horten kommune eier, tildeler, gir NAV garanti eller bostøtte. DLEs tilsyn utføres i henhold til retningslinjer fra DSB. Ved behov foretar DLE gjerne fellestilsyn/befaring sammen med de andre HMS- etatene. DLE anser at et samarbeid vil bidra positivt til å forebygge brann- og berøringsfare.

Melding skal gis fra Horten kommune om nye utleieboliger som tas i bruk. Videre skal Horten kommune melde inn alle boliger tilhørende HK og alle boliger tilhørende HKB til DLE. Disse skal kategoriseres i klasse 1, 2 og 3. Klasse 3 boliger skal ha tilsyn fra DLE i løpet av 2019. Øvrige tas innenfor kapasitet.

Egenkontroll av boligmassen skal skje iht sjekklister utarbeidet av DLE. Sjekklister dokumenteres i Horten kommune sitt system for drift og vedlikehold (PSIAM).

6.3 Miljørettet helsevern

Kommunen skal etter Folkehelseloven (FHL) føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen (FHL § 9). I Horten kommune er kommuneoverlegen ansvarlig for tilsynsaktiviteter innen miljørettet helsevern og er faglig overordnet for alle slike tilsyn som gjennomføres.

Kommunen kan føre tilsyn med utleieboliger med hjemmel i FHL §9, jf. Rundskriv IS-8/2013 når det gjelder bygningsmessige forhold og utleiers handlinger eller unnlatelser.

Det vil si at forhold som skyldes boligens utforming, tekniske stand eller vedlikehold som medfører brannfare for beboer eller naboer kan være gjenstand for tilsyn og pålegg om utbedring. Tilsynsretten gjelder alle boliger som leies, uavhengig av hvem som eier boligen. Kommunen kan imidlertid ikke føre tilsyn med eller pålegge endringer i måten leietaker innretter seg på i utleieboligen etter FHL §9, selv om dette skulle utgjøre en brannfare. Der kommunen er huseier kan kommunen stille krav til leietaker med hjemmel i Husleieloven.

6.4 Plan og utbygningstjenester (PUT)

PUT er i dag ansvarlig for byggesaksbehandling og tilhørende kontroller/tilsynsaktiviteter.

PUT deltar på tilsyn sammen med andre aktører når de forespørres om dette. Videre vil PUT gjennomføre tilsyn iht Plan- og bygningslovens krav.

De fleste tilsyn vil gjennomføres etter mottak av meldinger om mulige ulovlige forhold.

7 Tekniske løsninger for brannsikring

7.1 Direkte varsling

Ved å koble risikoutsatte boliger til godkjent alarmmottak, kan man ved et branntilløp redusere tiden før VIB er på stedet hvor brannen inntreffer. Direkte varsling bidrar til å redusere muligheten for at personer dør i brann.

Direkte varsling kan kombineres med et brannalarm-anlegg, en trygghetsalarm eller et vanntåkeanlegg.

7.2 Brannalarm anlegg og direktevarsling

Brannalarmanlegg er et anlegg med formål å oppdage og varsle om brann og røykutvikling. Et brannalarmanlegg består vanligvis av en sentral med detektorsløyfer for oppdagelse av brann/røyk, klokkekurser for varsling, releutganger for diverse alarmering/feilvarsling o.l. Sentralen er koplet til strømmettet og har et innebygget batteri for backup i tilfelle strømbrudd.

Brannalarmanlegg kan deles opp i tre forskjellige typer: Konvensjonelt, adresserbart og kombinerte alarmanlegg.

Brannalarmanlegg kan direktekobles til Sørøst 110, en døgnbemannet alarmsentral, eller til et sted i nærheten av byggverket, med personell som har ansvar for å iverksette aksjon i henhold til alarmorganisering.

I Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) §1 Formål, prioriteres det å verne liv og Mestring og helse som det aller viktigste. VIB vurderer varsling som det aller viktigste tiltaket for å ivareta liv og Mestring og helse i følge med en brann.

7.3 Komfyrvakt

7.3.1 Årsaker til komfyrrbrann

Nærmere en tredjedel av brannvesenets utrykninger skyldes branntilløp på komfyren. De fleste branntilløp på komfyren skjer naturligvis på dagtid, når komfyren er i bruk. For sårbare grupper, som kan ha kognitiv nedsettelse, fysisk nedsettelse/nedsatt bevegelse, kan et branntilløp på komfyren utfordre liv og helse. Rus og alkohol er ofte en medvirkende årsak til at personer glemmer eller sovner fra komfyren.

7.3.2 Komfyrvakt er et krav i nye anlegg

I elektriske anlegg som er nye etter 2010, eller ved bytte av kjøkken og innsetting av ny strømkurs, er det krav til komfyrvakt. Det betyr at det skal være installert som en del av det faste elektriske anlegget. Hvis kjøkkenet ditt er eldre enn dette, bør du montere komfyrvakt.

Gasskomfyrer i dag har krav om flammevakt, som gjør at gassen stenger om flammen slokker. Det er ikke krav til komfyrvakt på samme måte som på elektriske komfyrer.

7.3.3 Slik virker komfyrvakten

Komfyrvakten består av en sensor og en strømvbryter, som enten er plassert bak komfyren eller i sikringsskapet. Sensoren overvåker kokeplatene. Hvis sensoren oppdager fare for brann, utløser den en alarm. Om ingen reagerer på denne, gir sensoren beskjed til en bryter om å kutte strømmen til komfyren.

7.3.4 Krav til komfyrvakter

For å sikre kvaliteten på komfyrvakter er det laget en felles, internasjonal norm som stiller en rekke krav til komfyrvaktene. Normen heter NEK EN 50615. Sjekk merkingen på produktet.

7.4 Sprinkler-anlegg

Et sprinkler-anlegg er en installasjon i et bygg som skal virke konsekvensdempende i tilfelle brann eller branntilløp.

Anlegget består av rørsystemer som bringer vann til sprinklerhoder som er strategisk plassert rundt om i bygget. Avhengig av type glassampull i sprinklerhode kan sprinkleren utløses fra romtemperaturer fra 57 til 182 grader celsius. Det vil da sprute vann ned fra sprinklerhodet i det rommet plomberingen ble brutt, og kun fra det sprinklerhodet som er brutt. Dette vil ha en kjølen de effekt på flammene som forhåpentligvis vil slukke. Et vanlig sprinklerhode dekker ca. 3 × 3 m gulvflate.

Det finnes i hovedsak to typer sprinkleranlegget: Våtanlegg og tørranlegg. Våtanlegg betegner anlegg der rørsystemet står fylt med vann under trykk. Tørranlegg betegner system som først fylles med vann når sprinkler utløses. Tørrsystem har noe senere responstid og brukes i hovedsak når det er fare for frost. Sprinkleranlegg der et større antall sprinklerhoder utløses samtidig kalles deluge-anlegg (*flom-anlegg*).

Fasadesprinkling brukes for å hindre smittefare fra nærliggende bygning.

7.5 Vanntåke anlegg

Vanntåke er en slukkemetode innen brannvern. Vanntåke er ørsmå vandrdåper (størrelse fra 10–200 mikron) spredt i luften som tåke. Tåken oppstår i en dyse ved at en vannstråle mekanisk knuses eller når to vannstråler kolliderer i en vinkel slik at de knuser hverandre. Mikrodråpene i vanntåken holder seg svevende i luften en god stund og blir gjerne dratt med luften inn i brannområde. Når vanntåken treffer flammer ekspanderer hver dråpe 1760 ganger og fortrenger oksygen slik at flammene kveles.

Vanntåke som slukkemiddel har den fordel at vannmengdene som brukes er små, og det ikke oppstår store vannskader og er spesielt egnet for å slokke kroppsnære branner i madrasser, sengetøy, møbler og klær. Vanntåke ansees også som et godt egnet slukkemiddel i bygninger med høy kulturminneverdi. Inngrepene blir også minimale da en enkelt vanntåkedyse kan dekke et rom på 25 m². Teknologien egner seg også godt til å bli ettermontert i eldre bygninger, da vanntåkeanlegg kan

knyttet til eksisterende ledningsnett. Ny lavtrykksteknologi gjør det mulig å skape vanntåke helt ned til 4 bar.

Vanntåke egner seg for automatiske slokkeanlegg som utløses i initialfasen i en brann. I omsorgsboliger, der det bor mennesker som ikke kan rømme uten hjelp ved brannalarm ansees vanntåke som spesielt gunstig. Vanntåkeanleggene har egen sender, som kan direktekobles til Sørøst 110 eller en døgnbemannet alarmsentral, til hjemmetjenesten eller til et sted i nærheten av byggverket, med personell som har ansvar for å iverksette aksjon i henhold til alarmorganisering.

7.6 Trygghets alarm hvor røykmelder er koblet opp mot trygghets alarmer med direkte varsling

Erfaringer viser at dersom røykmelder er koblet direkte til en alarmsentral reduseres responstid og liv redde.

VIB anbefaler at alle som er tildelt kommunal trygghetsalarm, også får installert røykdetektor med direkte linje til brannvesenet eller annen alarmsentral.

Trygghetsalarm koblet sammen med røykmelder vil være et godt og kosteffektivt tiltak. Ved å koble trygghetsalarmer og røykmelder sammen, vil brannsikkerheten til den enkelte bli vesentlig forbedret.

8 Felles plan for forbedringer

Post	Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Frist
1	Følge opp utarbeidede tiltak, rutiner og prosedyrer for forbyggende brannvern Melde ifra, sende bekymringsmelding om mangelfull brannsikring, brannvarsling eller andre forhold til eier/VIB	Mestring og helse Oppvekst Utbygging, miljø og teknikk	Etter vedtak av denne planen i Kommunestyret og løpende
2	Komfyrvakt i alle egne og leide boliger	Huseier/ Utbygging, miljø og teknikk	Oppstart snarest Finansiering må avklares.
3	Montere mobile slukkeanlegg (til utlån)	Utbygging, miljø og teknikk	Behovsprøvd
4	Dele ut brannhemmende sengetøy, andre tiltak for å hindre kroppsnære branner	Mestring og helse	Behovsprøvd
5	Dele ut brannhemmende røykeforkle	Mestring og helse	Behovsprøvd
6	Dele ut: <ul style="list-style-type: none"> • Trygghetsalarm med røykmelder • Røykvarsler • Slukkeapparat • Slukkespray • Brannteppe • Askebøtte 	Mestring og helse	Behovsprøvd
7	Følge opp samarbeidsavtale om felles brannforebygging for sårbare grupper	Mestring og helse VIB	Etter vedtak av denne planen i Kommunestyret og løpende
8	Etter behov, gjennomføre og systematisere tverrfaglige møter for å samordne og utveksle informasjon og kunnskap	Mestring og Helse VIB	Etter vedtak av denne planen i Kommunestyret og løpende

Handlingsplan for å hindre brann i boliger for SÅRBARE GRUPPER

Post	Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Frist
9	Gi oppdatert og målrettet opplæring, gjennom undervisning til ansatte i aktuelle kommunalområder, om hvordan forebygge brann hos sårbare grupper	VIB Mestring og Helse	Behovsprøvd

9 Kommunale boliger – eid av Horten kommune

9.1 Innledning

- Horten kommune har overtatt bygningsmassen fra Horten boligstiftelse fra 1. sept 24.
- Til oppfølgingen benyttes et elektronisksystem, PSIAM, for å dokumentere blant annet vår brannvernoppfølging i kommunalt eide eiendommer
 - Systemet sørger for at leietager og tjenesteytende personell kan melde fra om feil og mangler elektronisk, enkelt og raskt
 - Internkontroll blir ivaretatt
 - Feilene og manglene blir sporbare, rettet og tilbakemelding frembringes i systemet
 - Systemet frembringer automatisk arbeidsoppgaver iht. definerte tidsplaner som utføres, enten av interne eller eksterne ressurser, og dokumenteres. I forbindelse med brannvern i boliger gjennomføres kontroll av branntiltak hver 3. mnd i forsterkede boliger og en gang pr. år i andre eneboliger.

9.2 Forbedringer

Post	Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Frist
1	Tildeling av personer til boliger ihht gjeldende kategorisering	Tildelingsutvalget	Løpende
2	Bygging av flere tilpassede boliger	Alle kommunalområder	Pågår
3	Tettere samhandling mellom kommunalområdene for å hindre at brann oppstår	Alle kommunalområder	Pågår
4	VIB bidrar med opplæring og målrettet tilsynsaktivitet	VIB og HK	Oppstart etter vedtatt handlingsplan
5	DLE bidrar med opplæring og målrettet tilsynsaktivitet	DLE og HK	Oppstart etter vedtatt handlingsplan
6	Kartlegging (Screening)/sjekklister av brukere gjennomføres etter sjekklister fra «Brannløftet»	Mestring og helse	Kontinuerlig
7	Trygghetsalarm med røykmelder direkte koblet til 110 for alle som har trygghetsalarm og beboere som er kategorisert som sårbar	Mestring og helse	Løpende ved behov

10 Leieboliger i det private markedet

10.1 Innledning

I dette markedet er det gjort lite for å ivareta leietakere ift brannrisiko. PUT gjennomfører tilsyn ved behov. Tilsynene er ofte et resultat av innmeldte tips, og er i liten grad systematisk gjennomført.

Iht kap 4 i forebyggende forskriften pkt 5.3, har kommunen plikt til å avdekke risiko for alle hjemmeboende enten de bor i leide eller egeneide boliger. Horten kommune avgrensar risikovurderingen til personer som mottar tjenester fra kommunen.

10.2 Mulige forbedringer

Post	Beskrivelse av tiltak	Kostnad	Ansvar	Frist
1	Oppfølging av tiltak på boligene avdekket etter kontroll før innflytting eller når personell fra HK er i boligen	0	NAV Mestring og helse Huseier	Kontinuerlig
2	Røykmeldere koblet mot trygghetsalarm i private boliger	Leietager betaler, og kun i de tilfeller hvor leietager mottar tjenester fra kommunen	Mestring og helse	Løpende
3	Andre branntiltak i private boliger, herunder komfyrvakt	Huseier bør dekke kostnaden	Huseier	Ikke avklart
4	Kontroll av utleieboliger før bostøtte eller garanti gis	0	NAV Mestring og helse	Kontinuerlig
5	Huseier kan pålegges å rette ulovligheter knyttet til brannsikring	Huseier dekker kostnaden	Huseier/ Utbygging, miljø og teknikk, miljørettet helsevern	Kontinuerlig

11 Hjemmeboende i egneide boliger

11.1 Innledning

Utover de som får tjenester fra Horten kommune, har Horten kommune liten innsikt i risikobildet for denne gruppen.

Iht kap 4 i forebyggende forskriften, pkt 5.3, har kommunen plikt til å avdekke risiko for hjemmeboende. Horten kommune vil i første omgang begrense aktiviteten til de som mottar tjenester fra Horten kommune.

11.2 Forbedringer

Post	Beskrivelse av tiltak	Kostnad	Ansvar	Frist
1	Røykmeldere koblet mot trygghetsalarm i private boliger	Huseier dekker kostnader selv	Mestring og helse, kun der hvor Mestring og helse har et tjenesteforhold	
3	Andre branntiltak i private boliger, herunder komfyrvakt	Huseier dekker kostnader selv	Huseier	

12 Kategorisering av kommunale boliger og kommunale leietakere

12.1 Kategorisering av boliger

Boliger kategoriseres etter både byggeår, byggemateriale og antall leiligheter. Det er eiers ansvar å gjennomføre kategorisering.

Kategori	Sikkerhetsnivå
1	Boliger med stor grad av brannsikring
2	Boliger med normal grad av brannsikring
3	Boliger uten ekstraordinær brannsikring

12.2 Kategorisering av leietagere

Kartlegging av leietakere etter modell fra brannløftet er vist i vedlegg. Basert på kartlegging av leietakere deles leietakere inn i grønn, gul og rød kategori. Dette er iht «Brannløftet».

Score	Brannrisiko	Kategori	Kommentar
0-39	LAV		Følges eventuelt opp med tiltak av kommunen
40-59	MIDDELS		Følges opp med tiltak av kommunen
60-100	HØY		Følges opp med tiltak av kommunen/brannvesenet

12.3 Tildeling av boliger

Tildeling av boliger skal skje på en slik måte at bolig og personens kategorisering sees i sammenheng.

Derfor skal tildeling av boliger skje etter bruk av tabellen under:

Personer	1	2	3
Bygg			
1	JA	JA	JA
2	JA	Må vurdere tiltak	NEI
3	JA	NEI	NEI